

Bilag 2:

Forslag til konkret udmøntning af anbefalinger til forebyggelse af misbrug blandt unge

Anbefaling 1: Styrke sociale kompetencer hos eleverne i grundskolen

Formål:

Trivsel skal på skoleskemaet i alle kommunens grundskoler vha. en trivselsfremmende og evidensbaseret indsats, til en afgrænset målgruppe, fx 6. klassetrin. Trivselsfremme skal være det primære formål med undervisningen, med fokus på personlige og sociale kompetencer.

Status:

Grundet den decentrale beslutningskraft på skoleområdet og lokale forskelle, varierer det trivselsfremmende arbejde fra skole til skole. Grundskolerne har således mulighed for, at tilpasse deres arbejde med trivselsfremme til lokale udfordringer og forhold. Der eksisterer således ikke én tilgang til det trivselsfremmende arbejde, men i stedet en bred palette af lokale initiativer og tilbud, som tilgodeser diversiteten fra skole til skole.

For at realisere anbefalingen om trivselsfremmende undervisning på tværs af en hel årgang fx i 6. klassetrin og samtidig tilgodese principperne om decentral beslutningskraft, skal den trivselsfremmende og evidensbaserede undervisning være fleksibel. Anbefalingen kan derfor realiseres vha. en trivselsværktøjskasse, som udvikles til formålet. Værktøjskassen skal indeholde trivselsfremmende og evidensbaseret materiale som fx små undervisningsforløb og værktøjer med afsæt i "ABC for mental sundhed", mulighed for lokale livsduelighedsforløb og -sessioner mm. Værktøjskassen skal tjene som inspiration til at få trivsel på skoleskemaet, men det er op til hver enkelt skole at tilrettelægge, hvordan værktøjskassen tages i brug på 6. klassetrin.

Som prøvehandling tilbydes interesserede grundskoler muligheden for, at blive MOT-skoler. MOT betyder "mod" på norsk og er et evidensbaseret trivselsprogram, som har vist gode resultater. Det er afgørende for programmets succes, at skolerne er motiverede for at deltage. Såfremt én eller flere grundskoler ønsker at blive MOT-skole, udmøntes trivselsindsatsen på disse skoler indenfor MOT-konceptet. Erfaringerne fra én eller flere prøvehandling med MOT-skoler, vil indgå i en evaluering af den trivselsfremmende indsats på grundskoleniveau.

Det er vigtigt at forældre og lærere kan støtte op om de unges trivsel. Derfor udbydes begge målgrupper en workshop i ABC for mental sundhed. Workshopen giver forældrene og lærerne konkrete værktøjer til, at tale om og støtte børn og unge til bedre trivsel. Workshopen skaber samtidig refleksion omkring, hvordan man som voksen, kan være med til at understøtte og styrke trivslen hos børn og unge. Workshopen omtales også under anbefaling 2, da anbefalingerne med fordel kan understøtte hinanden, for en mere kvalificeret og koordineret trivselsindsats.

Anbefaling 2: Opsporing og håndtering af mistrivsel i udskolingen

Formål:

Forældre og frontpersonale som er i kontakt med de unge, skal klædes på til at opdage og håndtere mistrivsel. Det primære formål er, at de voksne skal fungere som trivselsambassadører og dermed være i stand til at agere og handle på unges mistrivsel.

Status:

Der udvikles skræddersyede workshops og ambassadøruddannelser med afsæt i ABC for mental sundhed. Begge dele skal klæde forældre, lærere og andre interesserede voksne på til, at opdage og håndtere mistrivsel, samt skabe refleksion over, hvordan man som voksen kan støtte og være med til at styrke børn og unges mentale sundhed. De skræddersyede workshops omtales også under anbefaling 1 og er en light-udgave af ambassadøruddannelsen. En ambassadøruddannelse er en udvidet workshop, som går mere i dybden og giver flere konkrete samtale- og refleksionsværktøjer til at arbejde trivselsfremmende. Som deltager på en ambassadøruddannelse, betragtes man som trivselsambassadør. Både workshops og ambassadøruddannelse kan udbydes til forældre, lærere, foreningsfolk og andre relevante voksne, som omgås børn og unge til dagligt.

På nuværende tidspunkt findes der en række forskellige valide redskaber, som grundskolerne bl.a. bruger til at opspore mistrivsel fx den nationale trivselsundersøgelse, som laves én gang årligt. Grundet den decentrale styringsform, er der dog stor forskel på, hvordan og hvornår der tages hånd om unges trivselsproblematikker på de forskellige skoler. Der er ligeledes stor forskel på, hvornår og hvordan de lokalt tilknyttede socialrådgivere inddrages. For at kvalificere og sikre tidlig indsats iht. mistrivsel og håndtering heraf, etableres der et formelt forum med regelmæssige mødegange, hvor udskolingslærerne på de forskellige skoler kan drøfte trivselsproblematikker sammen med en socialrådgiver. Det vil være muligt at inddrage relevante aktører ved behov fx den kriminalpræventive enhed (KPE), Perron 3 m.fl.

Anbefaling 3: Styrke sunde fællesskaber og synliggøre eksisterende

Formål:

De unges muligheder for at indgå i sunde fællesskaber skal styrkes. Dette gøres vha. en kortlægning og synliggørelse af eksisterende muligheder for deltagelse i fællesskaber samt en afdækning af forbedringspotentialer fx alternative muligheder for aktiviteter og fællesskaber, og de fysiske rammer som er til rådighed for de unge.

Status:

Arbejdsfællesskabet har kortlagt eksisterende muligheder for unge, for at indgå i forskellige aktiviteter og fællesskaber, samt de platforme der benyttes til synliggørelse. Kortlægningen omfatter både kultur- og fritidstilbud, sociale foreninger, junior- og ungdomsklubber, ungdomsskoletilbud m.fl., som hver især benytter forskellige nationale og lokale informationsplatforme.

For at kvalificere og udvikle de eksisterende fællesskaber til unge, etableres der et ungeforum i efteråret 2021. Ungeforummet skal også forholde sig til de fysiske rammer, som de har til rådighed i Kommunen og komme med forbedringsforslag hertil. Ungeforummet skal bestå af et repræsentativt udsnit af unge fra hele Kommunen, med vægt på unge, som ikke i forvejen er foreningsaktive.

Da synliggørelsen af aktiviteter og fællesskaber til unge er forankret på forskellige platforme, og varetages af forskellige aktører, er det vigtigt at udbrede kendskabet til de unges brug af sociale medier. På den måde bliver det nemmere for de forskellige aktører, at målrette deres tilbud og fællesskaber til den ønskede målgruppe. Unge fra Headspace, vil derfor tilbyde interesserede aktører oplæring i brugen af sociale medier fx Instagram, Snapchat, TikTok m.fl. Oplæringen har til formål, at optimere rækkevidden og den direkte eksponering af sunde fællesskaber til unge.

Anbefaling 4: Oplysningskampagne

Formål:

Der udarbejdes en lokal oplysningskampagne i samarbejde med lokale unge og et eksternt kommunikationsbureau. Formålet med kampagnen er, at forebygge stofbrug.

Status:

Oplysningskampagner kan ikke stå alene og skal ses som et supplement til den øvrige forebyggende indsats. En oplysningskampagne skal derfor ses, som et element i en flerstrengt indsats, som sammen med andre indsatser, kan være med til at forebygge misbrug blandt unge.

På baggrund af ovenstående tænkes oplysningskampagnen ind, som en del af anbefaling 1 og som et konkret bidrag til indholdet i trivselsværktøjskassen. Derfor igangsættes udviklingen af en lokal oplysningskampagne først, når det øvrige indhold og processen iht. trivselsværktøjskassen, er på plads på de enkelte skoler. Udviklingen af kampagnen sker i samarbejde med et eksternt kommunikationsbureau og repræsentanter fra målgruppen. På denne måde er målgruppen ikke passive modtagere af kampagnen, men aktive med-skabere.

På opfordring fra unge tilknyttet Perron3, udvikles en lokal podcast, som italesætter aktuelle og lokale problemstillinger iht. brug og misbrug af stoffer. Podcasten forankres i Perron3 og udvikles sammen med de unge, som definerer de emner der skal tales om og som aktivt deltager i debatten. Podcasten udvikles løbende og kan derfor tilpasses aktuelle problemstillinger og udfordringer i lokalområdet. Podcasten vil kunne indgå som element i trivselsværktøjskassen jf. anbefaling 1.

Anbefaling 5: Begrænse tilgængeligheden af stoffer

Formål:

Indtaget af stoffer og alkohol blandt unge skal begrænses vha. forskellige strukturelle tiltag. Dette kan fx være indførsel af tobaks-, alkohol- og stoffrie skoler samt udarbejdelse af rusmiddelpolitikker og handleplaner i grundskoler og på ungdomsuddannelser.

Status:

Som kommune har vi ingen beføjelser ift. ungdomsuddannelserne og diverse udskænkingssteder som fx diskoteker, værtshuse, caféer mm. Der er derfor behov for en dialogbaseret tilgang til det forebyggende arbejde ift. at begrænse indtaget og tilgængeligheden af stoffer.

Stort set alle grundskoler har en alkohol- og rusmiddelpolitik, men det er meget forskelligt, hvordan politikkerne omsættes til praksis og dermed, hvordan der handles på eventuelle udfordringer med rusmidler. For at sikre en kvalificeret håndtering af rusmiddelrelaterede udfordringer, vil det være hensigtsmæssigt med en mere eller mindre ensartethed i grundskolernes alkohol- og rusmiddelpolitikker, samt tilhørende handleplaner. Der indledes dialog med grundskolerne og inspireret af Sorø Kommune, udvikles der en ens handleplan på grundskoleniveau iht. håndtering af rusmiddelrelaterede udfordringer.

Ovenstående gør sig også gældende på ungdomsuddannelserne, hvormed der også her indledes dialog omkring en mere eller mindre ensretning i alkohol- og rusmiddelpolitikker, samt tilhørende handleplan. Inspireret af Sorø Kommune udvikles der også en ens handleplan på ungdomsuddannelsesniveau iht. håndtering af rusmiddelrelaterede udfordringer.

Arbejdsfællesskabet peger på, at der for at etablere og styrke et samarbejde med udskænkingsstederne i Slagelse Kommune, er behov for et formaliseret forum at tage afsæt i. Derfor foreslår arbejdsfællesskabet at Den Kriminalpræventive Enhed (KPE) bliver en officiel del af Bevillingsnævnet. Herved etableres et afsæt for, at gå i dialog med udskænkingsstederne omkring ansvarlig udskænkning og stoffrie miljøer. Arbejdsfællesskabet foreslår ligeledes at der etableres et tværfagligt netværk mellem KPE, Perron3 og lokalpolitiet, ligeledes som afsæt for, at arbejde med stoffrie miljøer, ansvarlig udskænkning mm.

Anbefaling 6: Mulighed for stoftestning

Formål:

Der skabes mulighed for, at stofteste på grundskoler og ungdomsuddannelser med et forebyggende henseende. Stoffests anvendes ved begrundet mistanke og kan ikke stå alene. Ved test af en ung, uanset testsvar, sikres det, at der tages hånd om den unge.

Status:

I et forebyggende henseende, skal forældre, undervisere m.fl. skal have mulighed for at stofteste en ung enten i hjemmet, på skolen eller uddannelsesinstitutionen. Det er dog ikke hensigtsmæssigt, at de voksne som omgås den unge til dagligt, og som potentielt set kan være vigtige, støttende voksenrelationer, også er dem der skal kunne teste den unge. Dette grundet de relationelle og behandlingsmæssige overvejelser, der kan være i forbindelse med et positivt testresultat og eventuel rusmiddelbehandling.

Grundet ovenstående og iht. validiteten af udførte stoftests, vil stoftestning af unge blive udført af Lokalteamet i Rusmiddelcenter Slagelse. Stoffestningen kan både foregå på Rusmiddelcenteret, på uddannelsesstedet, i skolen eller i hjemmet afhængigt af, hvad den unge ønsker og føler sig tryk ved. Både forældre og lærere kan kontakte lokalteamet ved behov for sparring eller udrykning til stoftest. Alle tests foretages med samtykke fra den unge.

Ved et positivt testresultat, tilbydes den unge en motiverende samtale, for yderligere afdækning af hans eller hendes situation og videre forløb. Hvis den unge ønsker det og der vurderes at være et behov for behandling, tilbydes den unge et forløb i Rusmiddelcenter Slagelse.